

INFORMACIJE I SAVETI U POLJOPRIVREDNOJ PROIZVODNJI

BILTEN 7

Internet portal
POLJOPRIVREDNE
SAVETODAVNE I STRUČNE
SLUŽBE LESKOVAC

WWW.PSSSLE.COM

GOD. IX BR.7
Štampano 16.07.2016.
500 primeraka

Zaštita maline nakon berbe

mr Gordana Jovanović
strana 3

Ljuštenje strništa

dipl. inž. Boban Stanković
strana 3

Stanje useva kukuruza

M.Sc. Jelena Stojilković
strana 3

Opasnost koja vreba ispod kože

mr Dejan Ranđelović
strana 4

Zaštita maline posle berbe

Mirjana Petrović, dipl. inž.
strana 4

Radovi u vinogradu u toku godine

dipl. inž. Nenad Stefanović
strana 5-6

Plamenjača i Crna pegavost paradajza

Bojana Krapandžić, dipl. inž.
strana 6

**Radovi u voćarskoj proizvodnji u mesecu
u julu 2016. godine**

mr Aleksandar Mitić
strana 7

Borovnica - Tehnologija gajenja

Dalibor Cvetanović, dipl. inž.
strana 7-8

**Zašto je potrebno optimizovati web sajt za
promociju vašeg gazdinstva**

Igor Ristić, dipl. inž.
strana 8

AGROPONUDA

BERZA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA SRBIJE

Zaštita maline nakon berbe

Tretiranje maline nakon završene berbe (sredina jula). Posle obavljene berbe treba ukloniti sve stare, dvogodišnje izdanke, treba odstraniti opalo lišće, obolele izdanke i sve izdanke sa zadebljanjima koja su nastala kao posledica oštećenja od prstenara. Njih obavezno izneti iz zasada i spaliti. Nakon berbe potrebno je nastaviti sa navodnjavanjem, jer se tada priprema rod za sledeću godinu. Takođe, treba izvršiti i jedno tretiranje protiv bolesti i štetočina. Odlični rezultati u zaštiti maline od bolesti i štetočina postižu se kada se nakon berbe izvrši jedan tretman preparatom QUADRIS (za suzbijanje parazita prouzrokovala sušenja izdanaka *Didymella applanata*, sa dodatkom nekog insekticida (MOSPILAN, CONFIDOR, AC-TARA, i dr.) za suzbijanje štetnih insekata.

Nakon desetak dana primeniti neki od bakarnih preparata: CUPROXAT, BAKARNI KREČ, BLAUVIT, FUNGURAN-OH, KU-PRAGRIN, BAKARNI-OKSIHLORID BAKROCID, BORDOVSKA ČORBA, i dr.

Savetodavac za zaštitu bilja
mr Gordana Jovanović

Ljuštenje strništa

Pšenicom je na teritoriji J.O. (2015/2016) zasejano 21.000 hektara. Pšenica je imala odlično nicanje, spremna je ušla u zimski period i dobro je prezimela. Za sada su vremenske prilike išle na ruku razvoju useva. Prognozira se solidan prosečan prinos, oko 4.5-5 tona po hektaru. Poruka poljoprivrednim proizvođačima je da ne dozvole da lošim ubiranjem useva obezvrede svoj rad. Priprema za žetvu je isto toliko bitna koliko i priprema za setvu.

Ljuštenje - ugarenje je plica obrada zemljišta neposredno posle skidanja strnih žita, mera kojom započinje jesenje obrađivanje oranica. Dubina ljuštenja je od 10-15 cm i zavisi od vlažnosti zemljišta, količine žetvenih ostataka, tipa zemljišta, klimatskih i vremenskih prilika. Ovu agrotehničku meru treba obaviti odmah posle žetve ili istovremeno sa žetvom, po mogućnosti stog dana. Ovo je veoma značajno zbog toga što u vremenu žetve zemljište još sadrži izvesne količine vode, što omogućava kvalitetno izvođenje ove mere.

Loši domaćini ostavljaju strnjiku da na njoj slobodno rastu korovi i osipaju svoje seme, a voda kapilarnim putem na letnjoj žegi ubrzano isparava iz zemljišta.

Savetodavac za ratarstvo i povrtarstvo
dipl. inž. Boban Stanković

Stanje useva kukuruza

Pod kukuruzom je setvene 2016. godine zasejano oko 18000 ha. Temperaturni uslovi omogućili su ratarima sa područja Jablaničkog okruga da ovog proleća nešto ranije počnu setvu kukuruza na svojim parcelama. Dugi sunčani intervali i visoke dnevne temperature uslovile su da se zemljište zagreje i prosuši. Ovi meteorološki podaci omogućili su da setva kukuruza u pojedinim regionima počne već početkom aprila. Višegodišnja ispitivanja pokazuju da se u sušnim godinama najviši prinosi postižu u ranijim rokovima setve. Početkom maja bilo je zasejano na 80 % površina.

Na području Leskovca, 26. aprila je zabeležena je i pojava prizemnog mraza inteziteta do -20C u ranim jutarnjim časovima koji je uslovio štete na tek izniklim usevima soje, kukuruza i suncokreta iz ranih rokova setve. Tada je proizvođačima savetovano da obave folijarnu prihranu useva u što kraćem roku kako bi se biljke što lakše oporavile od stresne situacije. Nakon ove prihranje i zaštite od korova biljke su se oporavile i sada je stanje zadovoljavajuće.

Zavisno od hibrida i rokova setve kukuruz se nalazi u različitim fazama, od faze desetog lista do faze metličenja, a na pojedinim parcelama kukuruz se nalazi u fazi svilanja i oprašivanja. U ovoj fazi kukuruzu je potrebno navodnjavati, za slučaj da se nastavi period bez kiše. Potrebe za vodom u pojedinim fazama rasta i razvića nisu iste, tako da od nicanja do faze 7-8 listova kukuruz koristi oko 12% ukupnih potreba za vodom. U periodu metličenja troši oko 19%, a u periodu cvetanja potrošnja vode je i do 23%. Najveća potrošnja je u periodu cvetanje-završetak oplodnje: 28-30%. Ostatak se troši u periodu nalivanja zrna. Kritičnim periodom kukuruza u zahtevima prema vodi smatra se period 10 dana pre metličenja do perioda 20 dana posle početka cvetanja. Nedostatak pristupačne vlage za biljke u ovom periodu može imati veliki uticaj na prinos i ne može se nadoknaditi u kasnijim fazama razvoja. Sušni period u razvoju kukuruza rezultira povećanom sterilnošću biljaka, a javlja se i krezubost klipova.

Savetodavac za ratarstvo i povrtarstvo
M.Sc. Jelena Stojiljković

Opasnost koja vreba ispod kože - Nodularni Dermatitis

Simptomi koji prate Nodularni dermatitis su promene na koži i potkožnom tkivu takozvane nodule tj. kvрге, nodule pucaju i nekroziraju, praćene visokom temperaturom do četrdeset jedan stepen celzijusev, kašalj, groznica, prisutne su promene na vratu, đerdanu, plećkama, sluzav iscedak iz nosnog ogleđala i sluzokože oka, natekline na pupku i kanalu prema vimenu, samo vime, natećena vulva, otećeni donji delovi nogu, koju prati smanjena mlećnost, nerado uzimanje hrane i vode.

Nodularni dermatitis je virusno oboljenje prenosio-ci su vektori (komarci, muve i krpelji). Ovo zarazno oboljenje nije zoonoza ne prenosi se kontaktno od obolele na zdravu životinju, mada telad sisanjem obolele životinje mogu biti inficirana putem uzimanja mleka.

Preporuka PSSS Leskovac je ako postoji sumnja na ovu bolest izvršiti prijavu nadležnim inspekcijским službama, to znaći ukoliko poljoprivredni proizvođaći primete neke od simptoma koji se pojavljuju prilikom dijagnostikovanja bolesti obavezno izvestiti najbližu veterinarsku stanicu na tom području. Takođe je bitno i preventivno delovanje, pre svega sprovođenjem profilaktićkih i preventivnih mera dezinfekcije i dezinfekcije protiv vektora (komaraca, muva i krpelja) tj izazivaća ove bolesti. Preporuka preventive od Nodularnog Dermatitis postavljanje zavesa na prozornim i ventilacionim otvorima, ne izvođenje stoke na ispašu. Savet izvršiti tretiranje repelentima na bazi piretroida tj. dezinfekciju preparatom Butoks u kolićini od 5ml/1l vode i to samo greben nanošenje sunderom i donje delove nogu bez bojaznosti od anafilaktićke reakcije. Takođe i preparatom Aqva Kaotrin u kolićini od 2.5ml/1l vode tretiranje objekta i životinja prskalicom.

Savetodavac za stoćarstvo
mr Dejan Randelović

Zaštita maline posle berbe

Posle završetka berbe u malinjaku potrebno je nastaviti sa agrotehnićkim merama i obaveznom preventivnom zaštitom maline od štetnih organizama i prouzrokovaća biljnih bolesti.

Od pravilnog razvoja i nege ovogodišnjih izdanaka maline u najvećoj meri zavisi njihovo zdravstveno stanje i rod u narednoj godini. Zbog toga je potrebno da se nakon obavljene berbe u zasadima maline izvrši sećenje i uklanjanje izdanaka koji su doneli rod. Ovi izdanci su završili svoju funkciju te je potrebno rezidbu obaviti što je moguće niže do zemlje, a zatim ih ostaviti da lagano uvenu i sasuše se u periodu od 3-5 dana. Taj period je dovoljan i mladim izdancima da bi se adaptirali na jaće osunćavanje, a nakon toga lagano ukloniti orezane i sasušene stare izdanke, jer neposredno pre i tokom berbe nisu izvođene mere hemijske zaštite u zasadu i stari izdanci su nosioci potencijalne zaraze, a njihovim iznošenjem smanjuje se mogućnost oboljenja novih izdanaka.

Ostale mlade izdanke treba prorediti i zaštititi od prouzrokovaća biljnih bolesti primenom fungicida na bazi aktivne materije azoksistrobin ili tebukonazol uz dodatak insekticida i akaricida za suzbijanje štetnih insekata i grinja (a.m. acetamiprid, tiametoksam) ili (a.m. fenazakvin, heksitiazoksa). Ukoliko je potrebno tretman se može ponoviti u roku od petnaest dana sa istom kombinacijom preparata.

Krajem oktobra sledeći korak u preventivnoj zaštiti malinjaka ogleđa se u primeni preparata na bazi bakra. Neophodna mera je i uništavanje korova u malinjacima nakon berbe, je su oni velika konkurencija ostavljenim izdancima u hrani i vodi, kao i podloga za razvoj štetnih organizama. Mehanićko suzbijanje korova podrazumeva primenu niza agrotehnićkih mera kao što su plevljenje i okopavanje u redu, i plitko oranje, drljanje, košenje ili freziranje između redova. Hemijska zaštita ogleđa se u primeni herbicida koju svakako treba obaviti uz prethodnu konsultaciju sa stručnjacima.

Navodnjavanje i podizanje mreža za zasenu su mere nege koje su sve neophodnije u smanjenju negativnog uticaja visokih temperatura u ovom periodu kada intezivno rastu izdanci koji su nosioci rodnosti u sledećoj kalendarskoj godini.

Savetodavac za zaštitu bilja
Mirjana Petrović, dipl.inž.

Radovi u vinogradu u toku godine

Zaštita vinove loze od bolesti

S tim u skladu, "što je godina vlažnija, bolest više hara". U ovo vreme najvažniji zadatak u vinogradu je zaštita vinove loze od bolesti u kombinaciji s unošenjem hraniva preko lista (folijarno). Iz tih razloga, za uspešno sprovođenje zaštite potrebno je dobro poznavanje biologije i načina širenja određenih bolesti. Na primer, ako smo pravovremeno, odnosno pre nego što je zaraza nastala, koristili fungicide protiv plamenjače, znamo da oni štite vinovu lozu od potencijalne zaraze, ali ne mogu da leče postojeću zarazu, odnosno gljivice na listu, bobici ili izdanku.

Zeleni radovi u vinogradu

Polazeći od radova u vinogradu, u ovo vreme su aktuelni zeleni radovi. S tim u vezi, zelena rezidba je važna agrotehnička mera koju vinogradari obavljaju tokom vegetacije na zelenim delovima čokota. Ova mera obuhvata ampelotehničke zahvate kao što su: plevljenje suvišnih mladica, piniciranje rodni mladica, skidanje i zalamanje zaperaka, prstenovanje, proređivanje grozdova i bobica, skidanje lišća i vršikanje.

Proređivanje radi bolje ishrane preostalih mladica

Isto tako, posebna važnost daje se fazi proređivanja, odnosno plevljenja nerodnih, ali i rodni mladica. Plevljenjem uklanjamo sve mladice koje izrastu na starom drvetu, kao i nerodne mladice na rodni elementima čokota. Međutim, to ne isključuje mogućnost da ponekad uklonimo i poneku rodnu mladicu u slučaju preterane rodnosti, prvenstveno kod stonih sorti. Tim postupkom se, dakle, stvaraju povoljniji uslovi za ishranu ostavljenih mladica koje donose rod u tekućoj godini, dok će deo njih poslužiti kao element reza na suvo u narednoj godini. Plevljenje se ne sme izostaviti jer se ovom agrotehničkom merom čuva kondicija čokota. Nadalje, ovom merom ne skidamo uvek sve mladice razvijene iz starog drveta. Potrebno je ostaviti mladice (razvijene pri osnovi čokota) koje mogu da posluže za podmlađivanje čokota ili jednog njegovog dela. Dakle, ostavljamo mladice koje služe za obnavljanje loze ili za eventualnu popunu susednih praznih mesta grebeničenjem u vinogradu.

Piniciranje radi povoljnijih uslova dozrevanja grožđa

Osim plevljenja, vinogradari se susreću i s piniciranjem, odnosno skraćivanjem vrhova rodni mladica da bi se privremeno zaustavio njihov bujan rast, to jest da bi ojačale i tako stvorile što povoljnije uslove za cvetanje i oplodnju, odnosno za bolje dozrevanje grožđa. Ova faza se obavlja u dva navrata: desetak dana pre cvetanja (kada se rod može povećati za 10-

30% bez značajnijeg uticaja na kvalitet) i dvadesetak dana posle cvetanja, kada je učinak piniciranja znatno slabiji.

Zalamanje zaperaka

Zalamanje zaperaka, obavlja se istovremeno s plevljenjem ili piniciranjem, tako što uklanjamo suvišne zelene delove kako bi se što više hraniva usmerilo u rast bobica, odnosno grozda. Zaperci se uklanjaju s donjih kolenaca na mladici, stoga su uslovi za cvetanje i oplodnju povoljniji. Rano razvijeni zaperci mogu da donesu naknadni rod, a takvo grožđe naziva se martinsko, greš ili agrišta. Ovaj posao se obavlja nekoliko puta tokom perioda vegetacije.

Postizanje krupnijeg i lepšeg izgleda grozda

Kada se završi cvetanje i oplodnja nastupa četvrta fenofaza razvoja vinove loze (rast bobica), za čije vreme se u vinogradu sprovode radovi kao što su prstenovanje koje obavljamo pre cvetanja i u fazi rasta bobica kako bismo skratili vreme dozrevanja (za 10-15 dana), povećali obim bobice (za više od 20%), odnosno dobili potrebnu krupnoću i lepši izgled grozda. To se obavlja specijalnim makazama kojima uklanjamo deo kore u obliku prstena na osnovi rodne mladice, rodnog luka ili lastara. Isto tako, važno je istaći da širina prstena iznosi 3-5 mm i zavisi od klimatskih uslova. Nije preporučljivo da se to izvodi svake godine zbog slabljenja čokota.

Proređivanje grozdova

Nadalje, ako je čokot preopterećen rodnom, u isto vreme (na gornjem delu peteljke) možemo (makazama) obaviti i proređivanje grozdova, da bismo povećali krupnoću ostavljenih grozdova i bobica, to jest postigli lepši izgled grozda i potpunije dozrevanje. Veoma je važno naglasiti da prvo uklanjamo sitne i slabo razvijene grozdove koji neće dati zadovoljavajući kvalitet, a ukoliko je broj grozdova na čokotu i dalje prevelik, uklanjamo i pojedine dobro razvijene grozdove. Na mladici se najčešće ostavlja samo po jedan grozd.

Cizeliranje

Kod kultivara koji imaju problem sa zbijenim grozdovima i nepovoljnim uslovima oplodnje, potrebno je obaviti proređivanje bobica (cizeliranje) uklanjanjem pojedinačnih grozdova ili skidanjem delova grozda. To se radi nakon cvetanja i oplodnje, da bi se postigli rastresitiji grozdovi krupni bobica i pozamašnjeg izgleda.

Snabdevanje hranljivim materijama

U drugoj polovini juna (makazama, nožem ili srpom na manjim površinama, a mašinski na većim) počinjemo (vršikanje) skidanje svih vrhova mladica kako bismo grožđu obezbedili što više hranljivih materija, bolje dozrevanje i smanjili mogućnost pojave sive plesni.

Letnja obrada zemljišta

Isto tako, potrebno je obaviti površinsku letnju obradu zemljišta čija je svrha očuvanje vode u zemljištu tokom leta i čišćenje površine od korova. Međutim, ne smemo da zaboravimo na uvlačenje mladica među žice armature.

Zaštita od sive plesni

Na kraju, 15-30 dana pre berbe, ukljanjanjem listova (sa severne strane i iz unutrašnjosti čokota) postižemo bolju osvetljenost i provetrenost grožđa, čime je omogućeno bolje zrenje i delotvornija zaštita od sive plesni.

Savetodavac za voćarstvo i vinogradarstvo
Dipl.ing.polj. Nenad Stefanović

Plamenjača i Crna pegavost paradajza

Plamenjaču paradajza izaziva fitopatogena gljiva *Phytophthora infestans*. Patogen napada sve nadzemne delove biljke: list, stablo, grane, zelene i zrele plodove. Pege koje se uočavaju na listu su krupne svetlozelene i vodenaste. Javljaju se prvo na vrhu ili obodu lista, uvećavaju se zahvatajući ceo list. U vlažnim uslovima sa naličja lista u okviru pega nastaje beličasta micelijska prevlaka koju čine reproduktivne tvorevine gljive. Listovi se suše i propadaju, a obolela biljka izgleda kao vatrom spaljena (otuda i naziv plamenjača).

Pege na stablu su ovalne, izdužene, mrke boje. Prstenasto zahvataju stablo, ili bočne izdanke pa delovi iznad pege venu i izumiru. Vlažni uslovi dovode do pojave bele micelije. Ni plodovi nisu pošteđeni. Na njima nastaju zelenkaste, vodenaste, mrke ili sive pege. One se uvećavaju i zahvataju ceo plod. Zaraženi plodovi su tvrdi. Pri vlažnim uslovima beličasta micelijska prevlaka nastaje u okviru pega. Zaraženi plodovi podložni su napadu saprofitnih mikroorganizama pa nastaje vlažna trulež ploda. Važne mere borbe su primena plodoreda, gajenje otpornih sorti, uklanjanje biljnih ostataka i njihovo uništavanje, pravilna ishrana, provetravanje plastenika, regulisanje temperature i relativne vlažnosti vazduha. Što se tiče hemijskih

mera mogu se upotrebiti kontaktni preparati na bazi propineba, mankozeba, hlorotalonila, ili sistemični na bazi azoksistrobina, dimetamorfa, metalasila i mankozeba, cimoksanila i mankozeba i drugi registrovani za tu namenu.

Simptomi crne pegavosti paradajza čiji je izazivač gljiva *Alternaria solani*, takođe se mogu javiti na svim nadzemnim delovima biljke. Pored paradajza ovaj patogen napada i krompir. Do infekcije može doći još pri proizvodnji rasada paradajza, i tada se na lišću zaraženih biljaka javljaju tamnomrke pege. Kod starijih biljaka prve pege se uočavaju na donjem, starijem lišću. One su sitne, uglavnom okrugle, sivomrke pege.

Vremenom se uvećavaju i pocrne. Obrazovanje zona u vidu koncentričnih krugova u okviru pega je specifičan simptom. Oko pege nastaje oreol žute boje zbog razgradnje hlorofila. Može biti zahvaćen veći deo lista, koji nekrotira, suši se i ostaje na stablu. Promene na stablu su u vidu izduženih pega, crne boje, sa koncentričnim krugovima. One su krupnije nego na lišću. Mogu prstenasto da obuhvate stablo, što se dešava često kod mladih biljaka. Pege na plodovima nastaju oko peteljke, takođe su crne boje, sa koncentričnim krugovima i ugnutim središnjim delom. Usled pucanje tkiva u okviru pega omogućen je prodor saprofitnih mikroorganizama. Razvoju bolesti pogoduje toplo i vlažno vreme.

Patogen se održava u zaraženim biljnim ostacima i semenu, te je važno uništavanje biljnih ostataka, kao i upotreba zdravog i dezinfikovanog semena. Značajne preventivne mere su i pravilna ishrana biljaka, najmanje dvogodišnji plodored. Sa hemijskom zaštitom treba početi pre pojave bolesti. Mogu se koristiti se fungicidi na bazi azoksistrobina, mankozeba, propineba, metalaksila i mankozeba, dimetomorfa i mankozeba, famoksadona i cimoksanila ili neki drugi fungicid registrovan za suzbijanje *Alternarie solani* na paradajzu.

Savetodavac za zaštitu bilja
Bojana Karapandžić, dipl. ing. polj.

Radovi u voćarskoj proizvodnji u mesecu julu 2016. godine

Mesec juli je kritičan period za voćarsku proizvodnju naročito u reonima gde nema uslova za navodnjavanje te je proizvodnja prepuštena sama sebi. Ovo je vreme kada u voćarstvu imamo intenzivnu aktivnost i prirast i još uvek se primenjuju skoro sve agrotehničke i pomotehničke mere i gde ima uslova i hidrotehničke mere, (zaštita od biljnih bolesti i štetočina, postavljanje pomoćnog naslona u redu

međuredna i redna obrada koja se ogleda u suzbijanju korova i održavanju vodno vazdušnog režima zemljišta, foliarna prihrana kao i zelena rezidba, i navodnjavanje).

Dosta visoke temperature krajem juna i početkom jula u Jablaničkom okrugu izazvale su brži razvoj štetočina što bi se neadekvatnom zaštitom odrazilo, na loš razvoj gajenih voćaka i kvalitet njihovih plodova. Neophodno je da se urade sledeće radne operacije. Što se tiče jagodastog voća gde je završena berba kod jagode je potrebno šišanje starog lišća sa skidanjem živića i navodnjavanje po potrebi, kod maline uklanjanje starog dvogodišnjeg izrođenog lastara i zaštita sa navodnjavanjem, kod remontantnih sorti navodnjavanje sa prihranom, kao i kod kupine navodnjavanjem sa prihranom. Kod višnje je završena berba plodova pa je zaštita neophodna posle podripanje voćnjaka radi zatvaranje vlage u zemljištu. Mecc jul je pravi moment ko vrši zelenu rezidbu kod ove vrste, da to sada uradi, a obavezno je kod mladih zasada višnje. Što se tiče ostalog koštičavog voća kajsija, breskva i šljiva sve ovo isto uraditi, s tim da kod breskve i šljive već ima sorte koje sazrevaju obratiti pažnju na karencu preparata.

Kod jabučastih voćnih vrsti koje još uvek imaju jak prirast mladara, samim tim i veću mogućnos za pojavu bolesti i štetočina, potrebno je posvetiti veliku pažnju na suzbijanje istih. Posebno obratiti pažnju na pojavu grinja kod svih voćnih vrsti i kruškine buve kod kruške, kao i pojave voćnih smotavca i obavezno tretiranje istih početkom i krajem meseca radi zaštite od istih koji izaziva crvljivost plodova. Takođe ovaj mesec je pravi trenutak za letnju rezidbu, skidanjem jačih mladara koje nemaju dobar položaj kao i vodopija poteralih iz starih jakih skeletnih grana i unutrašnjost krune.

Kod jezgrastih voća radovi su takođe obavezni, potrebno je da se izvrši skidanje izdanaka kod leske, tretiranje radi zaštite, kao i međuredno održavanje prostora u trapu, potrebe ove vrste su jake za vodom, navodnjavanje je neophodno da bi dobili dobar radman i kvalitet ploda. Što se tiče oraha on je skroman pa

i u ovim sušnim uslovima daje dobar prinos.

Pored radova na održavanju podignutih voćnjaka poljoprivredni proizvođači koji žele podignuti zasad pod voćnjakom to i sad čine sa početkom jula meseca. U mesecu julu imamo sadnju jagode sa frigo živićima, ovaj način sadnje se dosta širi, jer proizvođaču daje dosta izdašan prinos sledeće godine.

U ovom mesecu se kreće i sa meliorativnim radovima za podizanje novih plantažnih zasada. Obavezno bi trebalo biti pred usev za podizanje bilo kog voćnjaka neka žitarica, da li je to ječam ili pšenica ili drugo žitarica nebitno. Posle žetve istih trebalo bi za podizanje konvencionalnog voćnjaka istretirati te površine herbicidom i ostaviti jedno tri do četiri nedelje do rigolovanja. U međuvremenu za podizanje voćnjaka treba uraditi agrohemijsku analizu zemljišta da utvrdimo plodnost zemljišta i pH i dobiti mogućnost za početno meliorativno đubrenje za podizanje novog voćnjaka.

Berba plodova voća je veoma važan posao to je kruna voćarske proizvodnje jer sazrevaju razne sorti voća breskvi, jabuka, krušaka, kupina i drugo.

Savetodavac za voćarstvo i vinogradarstvo

mr Aleksandar Mitić

Borovnica - Tehnologija gajenja

Borovnica je voćna vrsta koja kod nas u Srbiji nije toliko poznata. Poslednih nekoliko godina postaje jedna od tema naših predavanja zbog svog hranjivog i lekovitog svojstva. Plod borovnice je bogat proteinima, vitaminima, pektinima, gvožđem i dr.

Od agroekoloških uslova za uzgoj borovnice trebamo pomenuti položaj (uspeva na nadmorskoj visini od 300 do 800 metara), nagib terena (od 3 do 5 stepeni), najbolji položaji su severni i severozapadni, jer bolje zadržavaju vlagu.

Zemljište koje pogoduje za uzgoj borovnice je lako, strukturno i kiselo zemljište. Sadržaj humusa treba da bude od 5 do 7 %, pH zemljišta od 4.2 do 4.8. Borovnica tokom zime podnosi niske temperature i do -30 c, ali je bolje ako postoji snežni pokrivač. Visoke temperature takođe mogu nepovoljno uticati na žbun, na temperaturi od 35-40c dolazi do sušenja žbuna jer koren bez korenovih dlačica ne može da usvoji dovoljnu količinu vlage koja se gubi u procesu transpiracije. Preporučuje se kako orošavanje tako i zasenjavanje sadnica.

Priprema parcele za sadnju

Ravnjanje terena, uklanjanje ostataka drveća, šiblja Agrohemijska analiza zemljišta, radi utvrđivanja plodnosti i davanje preporuka ako je to potrebno Duboko oranje (40cm), u periodu avgust ili septembar.

Fina obrada zemljišta (rotofrezom, tanjiračom, drljačom i dr.)

Sadnja borovnice se obavlja na sledeće načine:

Sadnice se sade na 2.5-3m između redova i 1-1.5m u redu, kod manje bujnih sorti rastojanje može biti i manje. Optimalno vreme za sadnju je kraj zime i početak proleća, a u krajevima gde su blage zime mogu se saditi i u jesen i tokom zime.

Najbolje sadnice koje trebamo koristiti su dvogodišnje ili trogodišnje i ne manje od 30 cm visine. Trebamo napomenuti i to da je borovnica samooplodna biljka, ali naša preporuka je da u zasadima trebamo imati više sorti zbog boljeg oprašivanja i oplodnje.

Rezidba borovnice

Prve dve godine posle sadnje nije potrebna rezidba (radi formiranja jakog žbuna). Posle ovog perioda rezidba se zasniva na proredjivanju žbuna, trebaju se uklanjati najstarije grane i tanke grancice. Žbun treba imati od 6 do 8 glavnih grana.

Savetodavac za voćarstvo i vinogradarstvo
Dipl. ing. Dalibor Cvetanović

Zašto je potrebno optimizovati web sajt za promociju vašeg gazdinstva

SEO je skraćenica iz engleskog naziva Search Engine Optimisation, što u prevodu znači prilagodjavanje ili optimizacija sajta za pretraživače. Reč je o procesu prilagodjavanja sajta i njegovog sadržaja ili web dizajna internet pretraživačima kao što su Google, Yahoo i Bing. Naravno naglasak se nalazi na prilagodjavanju za Google, pošto ovaj pretraživač dominira u Srbiji i širom sveta.

Uz pomoć optimizacije sajta, vaša internet prezentacija ima daleko veću šansu da se plasira među prvih deset za određenu ključnu reč, tj. da se na listingu rezultata nalazite na prvoj stranici. Onda imate daleko najveću šansu da vas potencijalni posetilac nadje.

Glavni cilj je da bi vaš sajt privukao što više kvalitetnih posetilaca Glavni cilj optimizacije sajta - više kvalitetnih posetilaca internet pretraživača, tj. onih posetilaca, kojima je Vaš sajt i namenjen (a ne po svaku cenu navući što više bilo kakvih posetilaca). Kako to postići?

Najbitnije je da izaberete odgovarajuće ključne reči. Razmišljate glavom vaših potencijalnih posetilaca.. šta bi ste Vi na njihovom mestu upisali u pretraživač kad bi tražili temu sa Vašeg sajta..?

Ako se Vaš sajt ne pojavljuje u ovim pretraživačima kada se u njih ukucaju ključne reči vezane za tematiku Vaše internet prezentacije, Vaš sajt gubi neverovatan broj potencijalnih posetilaca.

Ključne reči

U procesu optimizacije sajta za pretraživače, prvi korak je pronalaženje i odabir ključnih reči preko kojih će posetioći dolaziti na sajt. Ovo je izuzetno važno, jer optimizacija za pogrešne ključne reči i termine koje niko ne koristi u pretraživanju neće, naravno, doneti nikakav rezultat. S druge strane, velika posećenost preko ključnih reči koje nisu u vezi sa glavnom tematikom sajta takođe je besmislena, budući da takvi posetioći odmah odlaze sa sajta. Cilj je, dakle, dovesti posetioce koji su zainteresovani za ono što se nudi, ili uopšte za ono o čemu se na sajtu radi.

Kako odabrati prave ključne reči?

Primer: paradajz prodaja, višnja oblačinska, viljamova kruška prodaja, jagoda zenga, poljoprivredno gazdinstvo leskovic,....

Po ovim ključnim rečima će se optimizovati vaš sajt i ako niste na prvoj stranici Google pretraživača vi će te imati veoma malu posećenost sajta.

Šta je potrebno da bi se optimizovao vaš sajt za pretraživač?

-Prevenstveno je potreban jedinstven sadržaj koji se nalazi na vašem sajtu.

-**On-page** - tj. optimizacija i menjanje sajta da bi on bio čitljiviji i vidljiviji za Google i ostale pretraživače.

-**Off-page** - tj. niz radnji koje su već neovisne od sadržaja vašeg sajta (napr prijavljivanje kod određenih pretraživača u odgovarajućoj formi i slično).

Praćenje statistike vašeg sajta i traženje novih potencijalnih ključnih reči za vaš sajt.

-**Društvene mreže** (facebook, twitter, google + i instagram...)

Danas se 60% odluka o kupovini donosi na osnovu Vaše veb prezentacije, zato razmislite kome poveravate izradu web sajta.

Savetodavac za melioracije zemljišta i voda
Igor Ristić, dipl. inž.

Kupina (Blackberry)	250				400
Limun (Lemon)	230	240	250	230	
Malina (Raspberry)	280			250	400
Nektarina (Nectarine)	60	60	55	60	70
Orah (Walnut)	700			700	650
Pomorandža (Orange)	90	90	120	90	
Trešnja (Sweet cherry)	140				
Šljiva (Plum)	30	30	40	30	60

<i>Jedinica mere din/kg</i>	<i>Centralna Srbija</i>			<i>Vojvodina</i>	
	<i>Beograd</i>	<i>Kraljevo</i>	<i>Niš</i>	<i>Novi Sad</i>	<i>Subotica</i>
Boranija (Green beans)	80	80		80	80
Brokoli (Broccoli)	200				
Dinja (Melon)	25		30	25	50
Karfiol (Cauliflower)	100			100	
Krastavac-salatni (Cucumber for salad)	35	30	30	30	40
Krompir (Potato)	30	35	35	30	25
Kupus (Cabbage)	15	15	15	16	30
Lubenica (Watermelon)	30		20	30	40
Luk beli (Garlic)	200		250	200	
Luk-crni (Onion)	30	30	35	30	
Paprika-babura (Pepper-babura)	50			50	100
Paprika-šilja (Pepper-silja)	65				
Paradajz (Tomato)	45	55	30	40	60
Pasulj-beli (Beans white)	170	180		180	
Spanać (Spinach)	200			180	
Tikvice (Zucchini)	40	30	35	30	20

Republika Srbija

Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine

Za sve informacije iz oblasti poljoprivredne proizvodnje možete se obratiti
POLJOPRIVREDNOJ SAVETODAVNOJ I STRUČNOJ SLUŽBI LESKOVAC
tel. 016/212-246, fax. 016/254-639

dr Bratislav Pešić , direktor 064/6454744

Savetodavna služba za ratarstvo i povrtarstvo

dipl. ing. Boban Stanković, 064/6454743, 016/273-364
mast. ing. Jelena Stojiljković, 064/8110750

Savetodavna služba za voćarstvo i vinogradarstvo

dipl. ing. Nenad Stefanović, 064/6454738
dipl. ing. Dalibor Cvetanović, 064/8110752
mr Aleksandar Mitić

Savetodavna služba za stočarstvo

mr Dejan Randelović, 064/6454732, 016/237-362

Savetodavna služba za melioracije

dipl. ing. Igor Ristić, 064/8110751

Savetodavna služba za zaštitu bilja

mr Gordana Jovanović, 064/6454735, 016/244-243
dipl. ing. Mirjana Petrović, 064/6454737, 016/237-363
dipl. ing. Bojana Karapandžić, 064/8110753